

Nederlandse banken doorstaan Europese stresstest goed

23 juli 2010

De vier Nederlandse banken die in samenwerking met De Nederlandsche Bank (DNB) hebben deelgenomen aan de stresstest van het Europese Comité van Banktoezichthouders (Committee of European Banking Supervisors, CEBS), hebben deze test goed doorstaan. In Nederland hebben ABN Amro, ING Bank, Rabobank en SNS Bank de stresstest doorgerekend. De gemiddelde tier 1 ratio van deze banken komt na twee jaar stress uit op 10,3%. De tier 1 ratio is een indicator van de solvabiliteit van het bankwezen waarin alleen de beste kwaliteit kapitaal, het zogenoemde tier 1 kapitaal wordt meegeteld. Bij alle vier banken blijft de tier 1 ratio ruim boven de door CEBS gestelde benchmark van 6% (het wettelijk vereiste minimum is 4%). Dat blijkt uit de resultaten die vandaag door de banken zijn gepubliceerd.

De test is uitgevoerd onder 91 Europese banken (circa 65% van de Europese bancaire markt) op verzoek van de Europese Raad van Ministers van Financiën. De vier Nederlandse banken vertegenwoordigen circa 75% van de Nederlandse bancaire markt. Bij een stresstest moeten banken een hypothetisch scenario doorrekenen om vast te stellen of zij uit dat scenario voortvloeiende verliezen kunnen dragen. Vanwege de uitzonderlijke ontwikkelingen in de afgelopen periode en de onrust op financiële markten, worden dit keer de uitkomsten per bank gepubliceerd. Bij de stresstest hanteert CEBS, net als de eerder uitgevoerde Amerikaanse stresstest, een benchmark tier 1 niveau van 6% (2% boven het wettelijk minimum van 4%). De stresstest creëert ook duidelijkheid over het zogenoemde *sovereign* risico van banken. Dit risico wordt niet alleen in het scenario meegenomen, maar voor alle banken worden ook de exposures op Europese overheden gepubliceerd.

Scenario

De stresstest gaat uit van twee scenario's: een "benchmark" en een "adverse" scenario. De Europese Commissie en de ECB hebben deze scenario's samen opgesteld. Per land worden macro-economische ontwikkelingen voor de komende twee jaar voorgescreven. Alle banken moeten deze ontwikkelingen doorrekenen. Het *benchmark* scenario is gebaseerd op verwachtingen over economische groei en dient als basis voor de vergelijking met het *adverse* scenario. Het benchmark scenario gaat voor Nederland uit van een voorzichtig herstel van de economie, hoewel de werkloosheid na-ijlend nog oploopt. Huizenprijzen en commercieel vastgoedprijzen blijven in dit scenario stabiel (zie tabel 1).

Het adverse scenario vormt de kern van de stresstest en gaat uit van zwaarder economisch weer, leidend tot aanzienlijke stress (zie tabel 1). Dit scenario veronderstelt een double dip-recessie, waarin de Nederlandse economie, na het dieptepunt in 2009, in de komende twee jaar nogmaals krimpt met 1%. Een wereldwijde vertrouwenscrisis, gevolgd door inzakkende wereldhandel en negatieve vermogenseffecten veroorzaken in dit scenario aanhoudende economische malaise. De Nederlandse

werkloosheid stijgt in dit hypothetische scenario tot een hoogte van 7%. De driemaands rente loopt in het scenario in korte tijd op naar 3,3% procent en de tienjaars rente naar 4,9%, waardoor de rentetermijnstructuur vervlakt en de rentemarge verkleint. Banken dienen de effecten van een huizenprijzdaling van 20% over een periode van twee jaar door te rekenen. Eenzelfde schok wordt toegepast op commercieel vastgoed. Deze schokken zijn bijna net zo groot als die waardoor de huizenmarkt begin jaren '80 werd getroffen. Ook aandelenmarkten dalen in het stress-scenario over twee jaar tijd met 20%. Daarnaast zijn schokken voorgeschreven voor spreads en voor het handelsboek van banken.

Het stress-scenario kijkt ook naar landenrisico. De gehanteerde schokken leiden tot additionele afschrijvingen op uitzettingen in het bankenboek en haircuts op staatsobligaties in het handelsboek van banken. Verder wordt aangenomen dat de schokken op aandelen-, krediet- en onroerendgoedmarkten tegelijk optreden. In het scenario is verder verondersteld dat de balans van banken niet verder groeit.

Tabel 1: Scenario's voor Nederland

	Nederland	
	2010	2011
Benchmarkscenario		
BBP op basis van constante prijzen (% verandering per jaar)	0,9	1,6
Werkloosheid (% per jaareinde)	5,4	6,0
Driemaands rente (% Euribor, per jaareinde)	1,2	2,1
Tienjaars rente (% per jaareinde)	3,8	4,1
Commercieel vastgoedprijzen (% verandering per jaar)	0,0%	0,0%
Huizenprijzen (% verandering per jaar)	0,0%	0,0%
Stress-scenario	2010	2011
BBP op basis van constante prijzen (% verandering per jaar)	0,0	-1,0
Werkloosheid (% per jaareinde)	5,5	7,0
Driemaands rente (% Euribor, per jaareinde)	2,1	3,3
Tienjaars rente (% per jaareinde)	4,4	4,9
Commercieel vastgoedprijzen (% verandering per jaar)	-10,0%	-10,0%
Huizenprijzen (% verandering per jaar)	-10,0%	-10,0%
Additionele landenrisicoschok in het stress-scenario	2010	2011
Lange termijnrente (vijfjaars) op jaarbasis - Overheidsobligaties ¹	3,1%	3,8%

¹ inclusief het uitlopen van spreads ten opzichte van Duits staatspapier

Proces

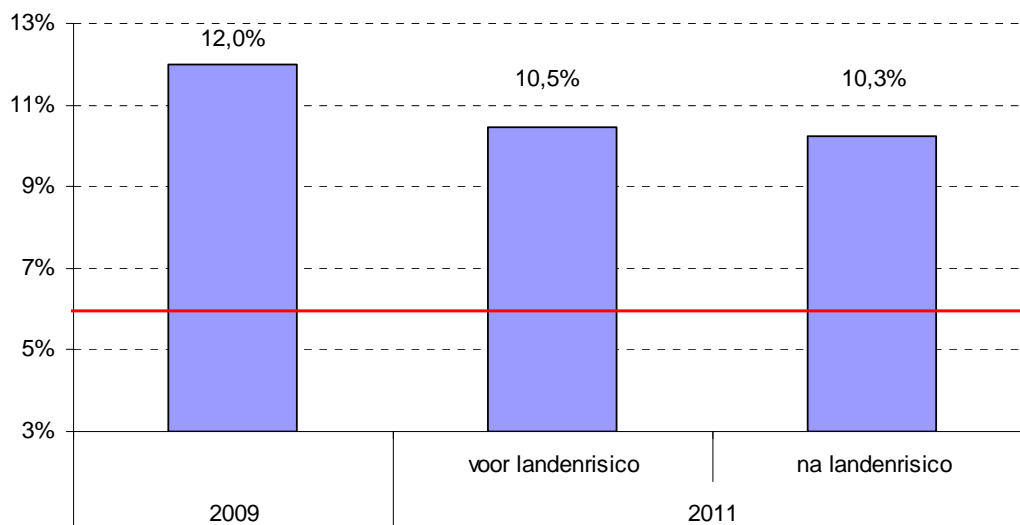
De Nederlandse banken hebben de impact van de scenario's doorgerekend op hun geconsolideerde balans. In deze balanspositie zijn de effecten van de crisis tot dan toe verwerkt. De stresstest veronderstelt dus een nieuwe schok die bovenop de reeds geleden verliezen komt. In de berekeningen hebben de banken rekening gehouden met de ontwikkelingen in het eerste kwartaal van 2010. De gehanteerde waarderinggrondslagen zijn gebaseerd op de jaarrekening. De deelnemende instellingen hebben het scenario doorgerekend met hun interne modellen. In de stresstest is verder verondersteld dat instellingen geen nieuwe maatregelen kunnen treffen om de impact van het scenario te verzachten.

DNB heeft de uitkomsten zoals gerapporteerd door de instellingen en de door hen gebruikte veronderstellingen kritisch geanalyseerd. Daarbij heeft DNB gelet op de vergelijkbaarheid van de uitkomsten. Deze zijn namelijk afhankelijk van modellen van de instellingen en hun interpretatie van het scenario. DNB heeft getoetst of de door de instellingen gehanteerde vertaling van de macro-economische schokken naar verliesratio's voldoende recht doet aan de ernst van het stress-scenario.

Uitkomsten

De uitkomsten laten zien dat de deelnemende banken na twee jaar stress circa EUR 21 mrd moeten afschrijven, ofwel 24% van het tier 1 kapitaal. Hierdoor daalt de gemiddelde tier 1 ratio van 12,0% in 2009 naar 10,3% in 2011 wanneer het landenrisico wordt meegenomen. Wanneer landenrisico buiten beschouwing wordt gelaten is het effect kleiner en bedraagt de tier1 ratio na stress 10,5%. Deze verliezen lopen voor het grootste gedeelte via de winst-en-verliesrekening. De Nederlandse banken blijken gevoelig te zijn voor verliezen in de zakelijke leningenportefeuilles. De gemiddelde verliesratio op zakelijke leningen is circa 1,3% na twee jaar, tegen 0,9% op de retailportefeuille.

Grafiek: Impact scenario's op gemiddelde tier 1 ratio van de vier Nederlandse banken

Bij alle banken blijft de tier 1 ratio ruim boven de benchmark van 6% die CEBS aanhoudt (het wettelijk vereiste minimum is 4%). Dit is te danken aan de relatief hoge kapitaalbuffers van de sector in de uitgangssituatie. De Nederlandse banken zijn dus goed in staat de stress te weerstaan. De uitkomsten van deze stresstest worden, naast andere informatiebronnen, in het toezicht gebruikt bij een bredere beoordeling van de kapitaalpositie van banken in het kader van het Bazel II-raamwerk.

Realisaties	
--------------------	--

Per december 2009	in EUR mln
--------------------------	-------------------

Totaal Tier 1 kapitaal	15.481*
Totaal toetsingsvermogen	20.742*
Totaal risicogewogen activa	118.703*
Resultaat vóór afschrijvingen (inclusief operationele kosten)	1.812*
Afschrijvingen op financiële activa in het bankenboek	1.568*
1-jaars verliesratio zakelijke leningen (%) ¹	0,79%*
1-jaars verliesratio op retailleningen (%) ¹	0,44%*
Tier 1 ratio (%)	13,0%*

Uitkomsten van de stress test

De stresstest is uitgevoerd met een aantal veronderstellingen (bijv. een constante balans, een gelijke behandeling van securitisatie posities). De uitkomsten van het benchmarkscenario worden daarom alleen ter vergelijking gepresenteerd. Het benchmarkscenario en het stress-scenario kunnen niet als een voorspelling worden geïnterpreteerd.

Benchmarkscenario per 31 december 2011²	in EUR mln
---	-------------------

Totaal Tier 1 kapitaal na het benchmarkscenario	14.753
Total toetsingsvermogen na het benchmarkscenario	19.501
Totaal risicogewogen activa na het benchmarkscenario	122.691
Tier 1 ratio (%) na het benchmarkscenario	12,0%

Stress-scenario per 31 december 2011²	in EUR mln
---	-------------------

Totaal Tier 1 kapitaal na het stress-scenario	12.904
Totaal toetsingsvermogen na het stress-scenario	17.796
Totaal risicogewogen activa na het stress-scenario	125.884
2-jaars cumulatief resultaat vóór afschrijvingen in het stress-scenario (inclusief operationele kosten) ²	1.607**
2-jaars cumulatieve afschrijvingen op financiële activa in het bankenboek in het stress-scenario ²	-3.189
2-jaars cumulatieve verliezen in het handelsboek na het stress-scenario ²	-17
2-jaars verliesratio op zakelijke leningen (%) na het stress-scenario ^{1, 2}	1,20%
2-jaars verliesratio op retail leningen (%) na het stress-scenario ^{1, 2}	0,90%
Tier 1 ratio (%) na het stress-scenario	10,3%

Additionele landenrisicoschok in het stress-scenario per 31 december 2011	in EUR mln
--	-------------------

Additionele afschrijvingen in het bankenboek na de landenrisicoschok ²	-465
Additionele verliezen in het handelsboek na de landenrisicoschok ²	-89
2-jaars verliesratio op zakelijke leningen (%) na het stress-scenario en landenrisicoschok ^{1, 2, 3}	1,48%
2-jaars verliesratio op retail leningen (%) na het stress-scenario en landenrisicoschok ^{1, 2, 3}	0,96%
Tier 1 ratio (%) na het stress-scenario en landenrisicoschok	9,9%

Kapitaal nodig om 6% tier ratio te bereiken in het stress-scenario + additionele landenrisicoschok, eind 2011	0
---	---

De geaggregeerde naar risico gewogen activa (RGA) en vermogenscijfers zijn gebaseerd op de som van de RGA en vermogenscomponenten van ABN AMRO Bank en Fortis Bank Nederland met als gevolg dat de impact van de harmonisatie voor het bepalen van de naar RGA en vermogenscomponenten hier niet in is meegenomen.

¹. Afschrijvingen als % van zakelijke/retailleningen in voor verkoop beschikbaar (AFS), tot einde looptijd (HTM), en leningen (loans and receivables) portefeuilles

². Cumulatief voor 2010 en 2011

³. Op basis van geschatte verliezen in het stress-scenario en de landenrisicoschok

* ABN AMRO Bank en Fortis Bank Nederland zijn pas op 1 juli 2010 gefuseerd. Om een trendanalyse mogelijk te maken, is de stresstest uitgevoerd alsof de fusie reeds per 31 december 2009 heeft plaatsgevonden. Daartoe zijn de gecombineerde vermogenscijfers per ultimo 2009 gecorrigeerd voor een aantal factoren die met name het gevolg zijn van de separatie van ABN AMRO Bank N.V. van RBS N.V., de uitvoering van de kapitaalacties door de Nederlandse Staat en de impact van de afronding van de EC Remedy op de naar risico gewogen activa. Aangezien ABN AMRO Bank pas per 1 april 2010 Basel II Advanced-IRB compliant is geworden, is met terugwerkende kracht een inschatting van de gecombineerde Bazel II cijfers per ultimo 2009 gemaakt. De resultaten over 2009 betreft de geaggregeerde gerapporteerde resultaten van beide banken.

** N.B. In dit bedrag is een aantal grote posten niet meegenomen. De posten betreffen onder andere de integratie van ABN AMRO Bank en Fortis Bank Nederland, waaronder de impact van de afronding van de EC Remedy en herstructureringskosten, als mede een aantal andere posten zoals de herwaardering van de EC Remedy credit umbrella op basis van het ongunstige scenario en een toevoeging aan de juridische voorziening. Het totale bedrag van de niet meegenomen posten is EUR 1.807 miljoen negatief. Echter, deze posten zijn wel meegenomen in de geschatte vermogenspositie en vermogensratio's van deze stresstest.

Realisaties	
--------------------	--

Per december 2009	in EUR mln
Totaal Tier 1 kapitaal	34.015
Totaal toetsingsvermogen	44.731
Totaal risicogewogen activa	332.375
Resultaat vóór afschrijvingen (inclusief operationele kosten)	6.436
Afschrijvingen op financiële activa in het bankenboek	-5.936
1-jaars verliesratio zakelijke leningen (%) ¹	0,38%
1-jaars verliesratio op retail leningen (%) ¹	0,45%
Tier 1 ratio (%)	10,2%

Uitkomsten van de stress test	
--------------------------------------	--

De stresstest is uitgevoerd met een aantal veronderstellingen (bijv. een constante balans, een gelijke behandeling van securitisatie posities). De uitkomsten van het benchmarkscenario worden daarom alleen ter vergelijking gepresenteerd. Het benchmarkscenario en het stress-scenario kunnen niet als een voorspelling worden geïnterpreteerd.

Benchmarkscenario per 31 december 2011²	in EUR mln
---	-------------------

Totaal Tier 1 kapitaal na het benchmarkscenario	40.366
Total toetsingsvermogen na het benchmarkscenario	45.814
Totaal risicogewogen activa na het benchmarkscenario	360.758
Tier 1 ratio (%) na het benchmarkscenario	11,2%

Stress-scenario per 31 december 2011²	in EUR mln
---	-------------------

Totaal Tier 1 kapitaal na het stress-scenario	37.836
Totaal toetsingsvermogen na het stress-scenario	43.071
Totaal risicogewogen activa na het stress-scenario	417.980
2-jaars cumulatief resultaat vóór afschrijvingen in het stress-scenario (inclusief operationele kosten) ²	13.074
2-jaars cumulatieve afschrijvingen op financiële activa in het bankenboek in het stress-scenario ²	-9.029
2-jaars cumulatieve verliezen in het handelsboek na het stress-scenario ²	-411
2-jaars verliesratio op zakelijke leningen (%) na het stress-scenario ^{1, 2}	1,21%
2-jaars verliesratio op retail leningen (%) na het stress-scenario ^{1, 2}	0,91%
Tier 1 ratio (%) na het stress-scenario	9,1%

Additionele landenrisicoschok in het stress-scenario per 31 december 2011	in EUR mln
--	-------------------

Additionele afschrijvingen in het bankenboek na de landenrisicoschok ²	-733
Additionele verliezen in het handelsboek na de landenrisicoschok ²	-445
2-jaars verliesratio op zakelijke leningen (%) na het stress-scenario en landenrisicoschok ^{1, 2, 3}	1,31%
2-jaars verliesratio op retail leningen (%) na het stress-scenario en landenrisicoschok ^{1, 2, 3}	1,02%
Tier 1 ratio (%) na het stress-scenario en landenrisicoschok	8,8%
Kapitaal nodig om 6% tier ratio te bereiken in het stress-scenario + additionele landenrisicoschok, eind 2011	0

¹ Afschrijvingen als % van zakelijke/retailleningen in voor verkoop beschikbaar (AFS), tot einde looptijd (HTM), en leningen (loans and receivables) portefeuilles

² Cumulatief voor 2010 en 2011

³ Op basis van geschatte verliezen in het stress-scenario en de landenrisicoschok

Realisaties	
--------------------	--

Per december 2009	in EUR mln
Totaal Tier 1 kapitaal	33.226
Totaal toetsingsvermogen	34.903
Totaal risicogewogen activa	236.320
Resultaat vóór afschrijvingen (inclusief operationele kosten)	4.563
Afschrijvingen op financiële activa in het bankenboek	-1.959
1-jaars verliesratio zakelijke leningen (%) ¹	0,43%
1-jaars verliesratio op retail leningen (%) ¹	0,20%
Tier 1 ratio (%)	14,1%

Uitkomsten van de stress test	
--------------------------------------	--

De stresstest is uitgevoerd met een aantal veronderstellingen (bijv. een constante balans, een gelijke behandeling van securitisatie posities). De uitkomsten van het benchmarkscenario worden daarom alleen ter vergelijking gepresenteerd. Het benchmarkscenario en het stress-scenario kunnen niet als een voorspelling worden geïnterpreteerd.

Benchmarkscenario per 31 december 2011²	in EUR mln
---	-------------------

Totaal Tier 1 kapitaal na het benchmarkscenario	37.211
Total toetsingsvermogen na het benchmarkscenario	38.888
Totaal risicogewogen activa na het benchmarkscenario	251.249
Tier 1 ratio (%) na het benchmarkscenario	14,8%

Stress-scenario per 31 december 2011²	in EUR mln
---	-------------------

Totaal Tier 1 kapitaal na het stress-scenario	35.732
Totaal toetsingsvermogen na het stress-scenario	37.409
Totaal risicogewogen activa na het stress-scenario	282.310
2-jaars cumulatief resultaat vóór afschrijvingen in het stress-scenario (inclusief operationele kosten) ²	9.418
2-jaars cumulatieve afschrijvingen op financiële activa in het bankenboek in het stress-scenario ²	-4.528
2-jaars cumulatieve verliezen in het handelsboek na het stress-scenario ²	-496
2-jaars verliesratio op zakelijke leningen (%) na het stress-scenario ^{1, 2}	0,82%
2-jaars verliesratio op retail leningen (%) na het stress-scenario ^{1, 2}	0,57%
Tier 1 ratio (%) na het stress-scenario	12,7%

Additionele landenrisicoschok in het stress-scenario per 31 december 2011	in EUR mln
--	-------------------

Additionele afschrijvingen in het bankenboek na de landenrisicoschok ²	-510
Additionele verliezen in het handelsboek na de landenrisicoschok ²	-100
2-jaars verliesratio op zakelijke leningen (%) na het stress-scenario en landenrisicoschok ^{1, 2, 3}	0,91%
2-jaars verliesratio op retail leningen (%) na het stress-scenario en landenrisicoschok ^{1, 2, 3}	0,69%
Tier 1 ratio (%) na het stress-scenario en landenrisicoschok	12,5 %
Kapitaal nodig om 6% tier ratio te bereiken in het stress-scenario + additionele landenrisicoschok, eind 2011	0

¹. Afschrijvingen als % van zakelijke/retail leningen in voor verkoop beschikbaar (AFS), tot einde looptijd (HTM), en leningen (loans and receivables) portefeuilles

². Cumulatief voor 2010 en 2011

³. Op basis van geschatte verliezen in het stress-scenario en de landenrisicoschok

Realisaties	
--------------------	--

Per december 2009	in EUR mln
Totaal Tier 1 kapitaal	2.766
Totaal toetsingvermogen	3.590
Totaal risicogewogen activa	25.885
Resultaat vóór afschrijvingen (inclusief operationele kosten)	476
Afschrijvingen op financiële activa in het bankenboek	-438
1-jaars verliesratio zakelijke leningen (%) ¹	1,75%
1-jaars verliesratio op retail leningen (%) ¹	0,25%
Tier 1 ratio (%)	10,7%

Uitkomsten van de stress test	
--------------------------------------	--

De stresstest is uitgevoerd met een aantal veronderstellingen (bijv. een constante balans, een gelijke behandeling van securitisatie posities). De uitkomsten van het benchmarkscenario worden daarom alleen ter vergelijking gepresenteerd. Het benchmarkscenario en het stress-scenario kunnen niet als een voorspelling worden geïnterpreteerd.

Benchmarkscenario per 31 december 2011²	in EUR mln
---	-------------------

Totaal Tier 1 kapitaal na het benchmarkscenario	2.899
Total toetsingsvermogen na het benchmarkscenario	3.628
Totaal risicogewogen activa na het benchmarkscenario	24.217
Tier 1 ratio (%) na het benchmarkscenario	12,0%

Stress-scenario per 31 december 2011²	in EUR mln
---	-------------------

Totaal Tier 1 kapitaal na het stress-scenario	2.617
Totaal toetsingsvermogen na het stress-scenario	3.346
Totaal risicogewogen activa na het stress-scenario	24.217
2-jaars cumulatief resultaat vóór afschrijvingen in het stress-scenario (inclusief operationele kosten) ²	992
2-jaars cumulatieve afschrijvingen op financiële activa in het bankenboek in het stress-scenario ²	-1.076
2-jaars cumulatieve verliezen in het handelsboek na het stress-scenario ²	-12
2-jaars verliesratio op zakelijke leningen (%) na het stress-scenario ^{1, 2}	4,40%
2-jaars verliesratio op retail leningen (%) na het stress-scenario ^{1, 2}	0,57%
Tier 1 ratio (%) na het stress-scenario	10,8%

Additionele landenrisicoschok in het stress-scenario per 31 december 2011	in EUR mln
--	-------------------

Additionele afschrijvingen in het bankenboek na de landenrisicoschok ²	-87
Additionele verliezen in het handelsboek na de landenrisicoschok ²	0
2-jaars verliesratio op zakelijke leningen (%) na het stress-scenario en landenrisicoschok ^{1, 2, 3}	4,53%
2-jaars verliesratio op retail leningen (%) na het stress-scenario en landenrisicoschok ^{1, 2, 3}	0,73%
Tier 1 ratio (%) na het stress-scenario en landenrisicoschok	10,5%
Kapitaal nodig om 6% tier ratio te bereiken in het stress-scenario + additionele landenrisicoschok, eind 2011	0

¹. Afschrijvingen als % van zakelijke/retail leningen in voor verkoop beschikbaar (AFS), tot einde looptijd (HTM), en leningen (loans and receivables) portefeuilles

². Cumulatief voor 2010 en 2011

³. Op basis van geschatte verliezen in het stress-scenario en de landenrisicoschok

Q&A

Worden stresstesten vaker uitgevoerd?¹

In het lopende toezicht wordt van instellingen gevraagd dat zij regelmatig stresstesten uitvoeren in het kader van hun risicobeoordeling (micro-stresstesten). De uitkomsten daarvan worden door de toezichthouders naast andere informatie gelegd om een oordeel te vormen over de stabiliteit van de instellingen en eventueel benodigde toezichtsmaatregelen. Daarnaast wordt – met name de grotere – instellingen regelmatig gevraagd om deel te nemen aan macro-stresstesten als onderdeel van de macro-prudentiële analyse. Bij macro-stresstesten berekenen de instellingen de effecten van uniforme scenario's op hun uitzettingen. DNB toetst daarbij of de berekeningen voldoende recht doen aan de ernst van de macro-economische scenario's. Dit proces vindt plaats in dialoog met de instellingen. Dit draagt bij aan hun risicobewustzijn en aan het inzicht van DNB over de financiële risico's. De uitkomsten van de macro-stresstest geven een algemeen beeld van het weerstandsvermogen van de financiële sector. Bij de toepassing en in de follow-up van de resultaten in het toezicht past DNB echter maatwerk toe. Dit betekent dat het risicoprofiel en de risicomitigerende elementen, inclusief de kapitalisatie, bij iedere instelling afzonderlijk worden beoordeeld, waarbij de uitkomsten van de macro-stresstest een van de informatiebronnen is.

Waarom worden de uitkomsten nu per bank gepubliceerd?

Stresstesten worden vaker uitgevoerd. De uitkomsten worden door DNB meestal op geaggregeerd niveau gepubliceerd in het jaarverslag of overzicht financiële stabiliteit (OFS). Vanwege de uitzonderlijke ontwikkelingen in de afgelopen periode en de onrust op financiële markten, is dit keer besloten om de uitkomsten per bank openbaar te maken. Doel is om met de uitkomsten van de stresstest de financiële markten inzicht te geven in de weerbaarheid van banken voor stress.

Wat is het verschil met de Amerikaanse stresstest?

Deze Europese stresstest komt qua doelstelling en opzet in grote lijnen overeen met de Amerikaanse stresstest. Wel komt deze stresstest op een veel later moment in de crisis en reflecteren de uitkomsten deels het feit dat de stabiliteit van het Europese bankwezen al voor de stresstest is verbeterd door overheidsingrijpen. Het belangrijkste verschil is dat in de Amerikaanse test de focus lag op de risico's van vastgoedexposures die op dat moment van de crisis voor Amerikaanse banken het grootste risico vormden. In de Europese stresstest wordt een breed palet aan risico's getest en worden ook landenrisico's meegenomen, die in de Amerikaanse stresstest buiten beschouwing zijn gebleven. Daarmee doet de stresstest recht aan de huidige risico's.

---

¹ Zie ook DNB Kwartaalbericht juni 2009, 'Macro-stresstesten als instrument voor toezicht en financiële stabiliteit'.

Is het scenario streng genoeg?

Het adverse scenario uit de stresstest verplicht de banken een aantal zware schokken door te rekenen. In plaats van te rekenen met het verwachte herstel van de economie, moeten zij doorrekenen wat de impact van een aanhoudende recessie is. De economie krimpt in dit scenario met 1%. Waar de werkloosheid ook op de piek van de recessie maximaal 5,8% bedroeg, moeten banken nu rekenen met een werkloosheid die stijgt naar 7%. Waar huizenprijzen tot nu toe met circa 6% gedaald zijn, moeten banken het effect van een additionele daling van 20% doorrekenen. Een zelfde daling moeten zij doorrekenen voor commercieel vastgoed en ook de aandelenmarkten dalen in het scenario met 20%. Dit gaat samen met een snel stijgende korte en lange rente. De schokken raken zo vrijwel alle exposures van banken (krediet- en marktrisico). Ook worden verslechterende marktomstandigheden voor Europees overheidspapier meegenomen. Zoals ook uit de berekende verliezen blijkt, is dit een behoorlijk zwaar scenario, met aanzienlijke stress.

Gaan andere banken ook de uitkomsten van stresstesten publiceren?

De door CEBS gepubliceerde lijst banken is gebaseerd op een representatieve vertegenwoordiging per land op basis van marktaandeel. Overige banken kunnen het scenario ook op eigen initiatief doorrekenen. In CEBS-verband is echter afgesproken dat deze banken de uitkomsten niet op 23 juli publiceren, maar later. DNB verzoekt banken die eigen doorrekeningen van het scenario willen publiceren dit niet voor maandagochtend 26 juli te doen.